No. 81 DONDERDAG 7 JULIJ. 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie Drenthe,
Brengen ter algemeene kennis, dat uit hoofde van den steeds dalenden stand des waters op de Drentsche Hoofdvaart, is vastgesteld, dat te rekenen van Dingsdag den ... dezer, de schepen, gemelde vaart bevarende, geen verderen diepgang zullen mogen hebben dan 0.87½ el (... voet), en dat de doorschutting door de sluizen zal moeten geschieden, dat met dezelfde kolk water telkens een opkomend en een afvarend schip worde doorgeschut.

Assen den 6 Julij 1859.

GEDEPUTEERDE STATEN voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK, Voorzitter.
W. H. HOFSTEDE, Griffier.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

7 Julij.

Weinig nieuws.

Wij hebben weer de stilte voor een onweder, indien er eene diplomatieke koelte opdaagt, die de dreigende wolken ... een drijft.

De meening over 't geen er nu gebeuren zal, is daarentegen zeer verdeeld. De een wacht nog eene groote bataille, de andere voorspelt, dat de bekende vestingen, ... den beroemden vierhoek vormen, onmiddelijk aan een ... geeld beleg zullen worden onderworpen en Napoleon in persoon Verona wil aantasten, eene vesting, die zestig duizend man garnizoen zou hebben. 't Is zóóveel, dat ... men er goedschiks eenige manschappen kan afdoen en er nog genoeg overblijven, om den Keizer de handen vol werks te geven.

Spoedig zullen wij hooren, dat het Fransche escader ... ek Venetie militairement moet omheinen, voor die ... stad is verschenen, welligt op hetzelfde oogenblik ... de troepen der geallieerden voor al de groote vestingen in het Venetiaansche staan. Mantua zal in 't oog worden gehouden door Prins Napoleon en Peschiera zich omsingeld zien door Sardinische troepen.

Naar luid der bijzondere berigten, die dagelijks van het tooneel des oorlogs aankomen, blijkt het, dat Keizer Napoleon het gevaar niet schuwt en de kogels niet vreest ... in dozijndtallen door geoefende schutters worden ... lost. Hij verliest in het oogenblik des strijds zijne ge... me bedaardheid niet, en bestuurt met scherpen blik ... val en verdediging. Ook verzekert men, dat zijne ... nuen en bevelen het kenmerk dragen van ernstige ... gsstudie, geoefenden militairen blik en van fijne strategische berekeningen. Wat eens de bekende Zwitsersche generaal Dufour zeide: „de Prins is een mijner beste leerlingen en zal een groot veldheer kunnen worden," ... rdt aanvankelijk in Italie verwezenlijkt.

Ook Koning Victor Emanuel is dapper, maar mist de ... leischte bedaardheid. Hij handelt niet altijd verstandig ... dat hij dikwijls te veel waagt. Men moet op het oor ... aveld zijne kracht ook weten te sparen.

Keizer Frans Jozeff is ziek en lijdt aan zenuwtoevallen ... e hierachter onder Duitschland) — telegrafeerde men. ... wie zou het verwonderen, na zulke verschrikkelijke ... liezen als hij in de jongste tijden leed? Wie zoude ... verwonderen bij de rapporten, die hem gedurig werden ... handigd en die telkens eindigden: „geslagen, zooveel ... tweeten, zooveel dooden."

... Anderen willen weten, dat de Keizer de beste gezond... geniet en vol moed is, om nog weer eene groote ... aille te wagen. Zeker is het echter, althans iemand ... hem dezer dagen zag, verzekert, dat het verdriet hem ... hoofdhaar ontroofde en vergrijsde wat hem nog over ... ef.

Nog eens geen wonder, niet alleen omdat de korte ... oud van zijn militair dagboek is: verloren, maar ook ... de toekomst, die hem zoo weinig heil voorspelt, ja ... doodelijk verontrust. De schatkist wordt dagelijks ... hunderd. Het leger — zegt men — vraagt elken dag ... millioen. En het loon? Geslagen te worden. Wie ... die schatkist gevuld kunnen houden, en was er een ... nderdoctor te vinden, die dat beloofde, hoe zou hij he ... n? De lieve onderdanen scherp geschoren — ... t ... en? Een schaap zelfs kan toorn'g worden, en ook ... gevild is, geeft geen wol meer. Maar er is meer, dat ... jeugdige monarch kwelt en bedreigt. De Italiaansche ... daten, in het Oostenrijksche leger gestoken, beginnen ... morren en de Hongaren toonen ontevredenheid. Wie ... et hoevelen van de eersten, gedurende de gevechten, ... hunne broeders zijn overgeloopen en hoe mat de arm ... laatste was, die tot nu toe zoo weinig belooning ... sten voor hun geduld en voor hunne hoop op een beter ... Te Turijn en te Genua vormt men een Hongaarsch ... ps, Klapka vaardigt proclamatien uit en Kossuth trekt ... oude stormklok; Kossuth, wiens arm van luttel waarde, ... r wiens tong groote kracht heeft en die met verwonderlijke welsprekendheid de Hongaren betoovert, zoo ... wijls hij het woord tot hen voert. In een zijner jongste ... spraken tot de Hongaren, belooft hij, met zijne beide zonen, in Hongarije te zullen komen, ten einde den strijd voor de vrijheid, die tegelijk met die van geheel Europa in 1849 verdween, te hervatten.

„Op Magijaren!" roept hij, „geeft den tegenwoordigen oogst ten offer, laat dien door vriend en vijand vertrappen, tot den laatsten koornhalm toe, ik zal mest op uw land brengen, om het voor duizend jaar lang vruchtbaar te maken voor de Hongaarsche vrijheid!"

Dat is stout, maar toch verheven wild gesproken, en het Hongaarsche volk dat altijd droomt van onafhankelijkheid, van een Hongaarsch koningrijk, al is het ook onder bescherming van Oostenrijk, is licht ontvlamd. Daarenboven, Kossuth, die in der tijd papieren geld uitgaf, betaalbaar door de Hongaarsche schatkist, belooft dit papier waarde te geven, en ook die belofte heeft invloed bij hen die bezitters zijn van zoodanige banknooten, in den Hongaarschen vrijheidsoorlog uitgegeven. Begrijpelijk is het dus, dat er dezer dagen te Weenen reeds sprake was om Hongarije in staat van beleg te stellen, dat men in de Oostenrijksche hoofdstad somber te moede is, en 't is te gelooven ook, dat een Oostenrijksche Aartshertog zich ge reed maakt, om naar Berlijn te vertrekken en daar verslag te geven van den treurigen toestand, waarin zich de Oostenrijksche Monarchie bevindt.

Is dit alles waarheid — neigt de tegespoed het hart van Keizer Frans Jozeff tot vrede en maakt elke dag van beproeving hem meer en meer tot verzoening bereid, dan is het mogelijk, dat wij spoedig de duif des vredes uit een der vredezoekende Kabinetten zien uitvliegen en dat de congresdeuren worden geopend, waar men spreekt over de kwestie, die thans op zoo wreedaardige wijze wordt beslecht door het bloedverslindend kruid.

God geve, dat een strijd, waarvoor de menschheid siddert, waarvan het oog zich, wij zouden haast zeggen met afschuw, afwendt, spoedig eindige en de menschenslagting op zoo groote schaal in de velden van Italie ophoude.

God geve, dat de gekroonde st rvelingen eens ernstig bedenken, wat de verschrikkelijke twist aan de wereld kost en hoe groot de verantwoordelijkheid zal zijn, die zij eens op den grooten dag des oordeels voor den Regter van hemel en aarde zullen afleggen. Werd eens tot een Vorst die onregtvaardig bezitter was van het klein erfje eener moeder, gevraagd, of hij een zak vol aarde van dat erf kon verdragen, en zeide men, op zijn „neen", ernstig waarschuwend tot hem: „hoe zult gij dan verschijnen voor de troon des Eeuwigen, als men u het geheele erf der arme op uwe schouders legt", wat zal het hun dan zijn, die, door de genade Gods Keizers zijn, en bevlekt met het bloed hunner onderdanen ten oordeel worden gedaagd!

De groote vraag, die thans op het tapijt komt, is: „wat zal er worden van de wereldlijke magt van den Paus?"

Netelig vraagstuk!

Napoleon begrijpt het en wil dienaangaande voorshands geene beslissing nemen, ja belet, dat het reeds tot een vraagstuk worde gemaakt. Zoo ontving de Gazetta di Milano, thans het officieel orgaan van het voorloopig bewind in de hoofdstad van Lombardije, eene waarschuwing omdat zij in een artikel over de onzijdigheid van den Paus meer zeide, dan Napoleon op dit oogenblik voegzaam achtte. Zoo ontving de Siècle, een Parijsch blad, dat democratische begrippen koestert en zoo openhartig als die thans vergund wordt ontwikkelt, eene waarschuwing, die in de Fransche hoofdstad nog al ergernis baarde, omdat genoemd blad nooit het Christelijk dogma aanviel, maar alleen sprak over het wereldlijk bestuur van een Paus, een bestuur, dat niet alleen slecht heet, maar ook slecht is. De aanleiding tot het artikel in de Siècle was de moordtooneelen, door Pausselijke huurlingen te Perugia (zie ons vorig nommer) aangerigt, en de waarschuwing der Fransche Regering, die in meer dan een opzigt belangrijk mag worden genoemd, luidt al dus:

„Het dagblad le Siècle verwart de edele zaak der Italiaansche onafhankelijkheid met die der revolutie, door in de laatste dagen het Pausdom aan te randen in zijne politieke heerschappij en in het dogma, waarvan het de doorluchtige personificatie is.

„De Keizerlijke Regering moet tegen deze verwarring protesteren, wijl zij booze harstogten kan wakker schudden de gemoederen verontrusten en de openbare meening misleiden ten aanzien van de ware beginselen der Fransche politiek.

„De eerbiediging en bescherming van het Pausdom behooren tot het programma, hetwelk de Keizer in Italie is gaan verwezenlijken " om er de orde te grondvesten op de bevrediging der wettige belangen."

„De dagbladen, welke het karakter van den roemrijken oorlog, dien wij voeren trachten te verdraaijen, verzuimen wat hun door het nationaal gevoel als hun heiligste pligt wordt voorgeschreven.

„Zoo er te Perugia een treurige en bejammeringswaardige strijd heeft plaats gehad — de verantwoordelijkheid daarvan moet terugvallen op hen, die de Pauselijken Regering hebben gedwongen gebruik te maken van geweld ter harer wettige verdediging.

„De politieke onafhankelijkheid en het geestelijke opperzeg, in het Pausdom vereenigd, maken het dubbel eerbiedwaardig en strekken ter zedelijke veroordeeling van aanvallen, waartegen de Regering het regt van wettelijke repressie had kunnen inroepen, maar welke het liever prijs geeft aan de regtvaardigheid der openbare meening."

Op die waarschuwing antwoordde de redacteur van de Siècle dit:

„De uitdrukkingen van het communiqué door den Minister van binnenlandsche zaken aan ons gerigt zijn zoo streng, dat men ons ongetwijfeld wel zal willen veroorlooven onze gedachte te zeggen. Wij zullen met gematigdheid en vastheid de tegen ons ingebragte beschuldigingen bespreken.

„Wij hebben nooit het dogma willen aanvallen, wij eerbiedigen elke geloofsovertuiging, in het bijzonder die van de meerderheid des Franschen Volks.

„Wij hebben de handelingen van de Pauselijke Regering gegispt. Kan het zijn dat wij tegenover kardinalen het regt niet zouden bezitten, hetwelk ons door de constitutie en de wetten is gewaarborgd ten aanzien van de ambtenaren der Keizerlijke Regering?

„Wat het verwijt betreft dat wij verzuimen wat ons door het nationaal gevoel als onze heiligste pligt wordt voorgeschreven, dat wij booze hartstogten wakker schudden, de gemoederen verontrusten en de openbare meening misleiden ten aanzien van de ware beginselen der Fransche politiek, — onze vaderlandsliefde en de politiek, dagelijks door ons verkondigd, protesteren tegen deze uitlegging van het artikel in den Siècle — L Havin."

Dat is krachtig en de uitdrukking van den geest der Parijsche burgerij. Als zoodanig mag Keizer Napoleon het wel eens aandachtig lezen, te meer daar, volgens geruchten, diezelfde geest zich onder het Italiaansche Volk zeer spreekend openbaart.

Er zijn echter die voorspellen, dat Keizer Napoleon den Paus het wereldlijk bestuur slechts in naam zal laten en daarover, als de strijd geëindigd is, zal spreken, zooals dat een Monarch kan, die bedekt met oorlogsroem, aan 't hoofd staat van een wij zouden haast zeggen onverwinnelijk leger. Zij gronden hunne profetie op de vroegere verklaringen des Keizers niet alleen, maar ook op de eischen van Koning Victor Emanuel, die niet gestreden heeft, om naast een Monarch te staan, die doen zou met zijne onderdanen, alsof er niets om hem gebeurd was. Maar ook, de geest des tijds zal Pius IX wel dwingen, om den scepter anders te zwaaijen, en van een Vader, zooals hij zich noemt een Regent te worden, die zijne pligten tegenover onderdanen kent en vervult.

Wel zal kardinaal Antonelli den paspoort krijgen, ook onder dat hij die vraagt — wel zal die staatsman dan henen heen te gaan zonder pleizier, maar het is toch waarlijk beter, dat drie millioen menschen genoegen en rust hebben, dan één persoon het verdriet te beparen, dat hij openlijk in 't ongelijk wordt gesteld.

—

In het Engelsche Parlement heerscht steeds veel wantrouwen tegen den Keizer van Frankrijk, en op de bekende verklaring van den Monarch, in der tijd afgelegd: „ik wapende mij niet en wil dus geen strijd", merkte een der leden aan: „het ging den Keizer als eene vrouw, die in gezegende omstandigheden verkeerende zich verrekent. Zij weet wel, wat er komen moet, maar niet juist de tijd wanneer." Van onderscheidene kanten roept men dan ook in het Parlement: „wapent u! Zeg aan Frankrijk: wij wantrouwen niet, maar gij weet zelf niet, wat er gebeuren kan, omdat gij niet kunt berekenen, waartoe gij door eene militaire bevolking kunt worden gedwongen."

„Frankrijk — beweerde een der leden — bezat in 1796 slechts 68 linieschepen en 126 fregatten en in 1812, in weerwil van geledene verliezen, 113 linieschepen en 272 fregatten. Engeland moet drie vloten bezitten: eene van 30 linieschepen in het kanaal, eene van 20 in de Noordzee en eene van 20 in de Middellandsche zee Fregatten en andere schepen naar evenredigheid.

Wij leven overgens weder in een tijdperk van nota's en circulaires.

De Fransche Regering ontwikkelde in een uitvoerig, zeer bezadigd staatstuk het gevoelen, dat Duitschland verpligt noch bevoegd is, om krachtdadig in den oorlog op te treden, omdat Duitschland's belang in geen enkel opzigt wordt gekrenkt, en het Sardinisch Bewind schreef over de verhouding van Sardinie, Modena en Parma thans even als Lombardije aan het koningrijk Sardinie gehecht. Graaf Cavour beweert, dat de neutraliteit van Modena en Parma feitelijk en regtens onmogelijk was, nadat beide landjes zich vrijwillig hadden verbonden met Oostenrijk

Rusland, dit weten onze lezers, heeft ook een woordje gesproken en kiest de zijde van Frankrijk en Sardinie tot?

Dat zal de tijd leeren.

Graaf Schuwaloff vertrok uit St. Peterburg naar het hoofdkwartier van Keizer Napoleon, om dien geluk te wenschen met de behaalde overwinningen.

Uit Britsch Indie zijn goede berigten ontvangen, maar *Nena Sahib* is nog vrij man.

Ook de Europesche troepen, die in den jongsten tijd niet wel gehumeurd waren, keerden tot betere stemming terug.

Wij deelen nog de volgende telegrafische berigten mede:

Parijs, 5 Julij. De *Moniteur* berigt uit Valeggio van gisteren het volgende: »De Franschen, versterkt door het korps van prins *Napoleon*, zullen naar Verona optrekken. De Sardiniërs hebben een aanvang gemaakt met het beleg van Peschiera. De keizer heeft eenige oostenrijksche officieren teruggezonden, zonder dat van gene zijde om uitwisseling van krijgsgevangenen aanzoek was gedaan; voor de uitwisseling van andere gevangenen is thans de aanvrage gedaan. Dien ten gevolge is een oostenrijksch officier aangekomen, die de tijding bragt dat de fransche gekwetsten zonder uitwisseling zullen worden teruggezonden, en over de uitwisseling der andere gevangenen zal worden onderhandeld.

Turyn, 4 Julij. Graaf *Cavour* heeft aan de deputatie van Bologna een brief geschreven, waarin hij meldt dat koning *Victor Emanuel* het diktatorschap geweigerd heeft, doch daarentegen de leiding van 's lands verdedigende krachten heeft op zich genomen; Zijn doel is de medewerking van Romagna in den tegenwoordigen oorlog, en te voorkomen dat de nationale beweging in regeringloosheid ontaarde. De ridder *d'Azeglio* is tot sardinischen kommissaris te Bologna benoemd.

Weenen, 5 Julij. De *Oesterr. Corresp.* behelst de volgende depêche uit Fiume, dd. 4 Junij:

»De Franschen zijn ten getale van 10.000 man te Lussin Piccolo geland. Zij hebben de brug van het eiland Osero naar Cherso vernield.«

(Lussin Piccolo is de hoofdplaats van het Illyrische eiland Osera; dit eiland aan de golf van Quarnero in de bogt der Adriatische zee gelegen, behoort aan Oostenrijk, maar is niet in het Duitsch bondsgebied begrepen).

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Men schrijft uit Amsterdam: Met uitstekend genoegen hebben wij het model, de plans en teekeningen bezigtigd van het Paleis voor Volksvlijt, hetwelk thans hier wordt opgetrokken, om in Julij 1861 voltooid te zijn en geopend te worden met eene algemeene tentoonstelling van nijverheid. Voor zooveel wij uit het model konden nagaan, hetwelk slechts een derde van het gebouw voorstelt, en uit de beschouwing der teekening die aanvulden, zal dit gebouw werkelijk deze stad tot groot sieraad verstrekken Vergelijken wij de plannen en teekeningen met die van het kristalpalace te Londen en van het palais de l'industrie te Parijs, dan komt het ons voor, dat dit nijverheidspaleis uiterlijk sierlijker en bevalliger zal zijn. De afmetingen zijn grootsch; De hoogte van het gebouw is 59 Nederl ellen of ruim 177 voet, dus ruim 23 voet hooger dan de toren van het paleis; de breedte is 125.. Ned. el, de lengte 81 Ned. el. Het geheel zal worden opgetrokken van zink, ijzer en Hardley's glas. De ingangbogen van den middenkoepel zijn 64 voet hoog. Het geheel heeft drie verdiepingen en om elke verdieping loopt van buiten eene fraaije gaanderij van waar men een uitnemend gezigt zal genieten. Het geheele uiterst keurig bewerkte model is een voortbrengsel van inlandsche nijverheid en is vervaardigd in de werkplaatsen der maatschappij tot bevordering van landbouw en landontginning, door Nederlandsche werklieden.

— De gemeenteraad van Leiden heeft besloten, om de broodzetting weder in te voeren.

— Den 14 dezer zal een 16jarige koeherder voor het Provinciaal Geregtshof van Gelderland teregt staan, beschuldigd van opzettelijke brandstichtingen in gebouwen onder Eibergen. Hij geeft als reden tot deze misdaden op, dat hij gaarne een huis in brand ziet staan.

— Te Voerendaal werden een kalkbrander en diens knecht bij het graven van een kalkkuil plotseling onder den bovengrond bedolven. Men kwam spoedig te hulp en redde hen; doch een half uur later was de eerste bezweken, terwijl ook laatstgenoemde door de nedervallende steenen zoo zwaar aan 't hoofd gewond is, dat men voor 't behoud van zijn leven vreest,

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Weenen dd. 30 Junij:

Door een noodlottigen zamenloop van omstandigheden is Oostenrijk nu binnen een paar maanden van den top van vermeende magt tot aan den rand des afgronds gebragt, waarin het onfeilbaar moet nederstorten, wanneer het ontbindingsproces niet met kracht in zijne werking gestuit wordt. Geloof niet, dat ik overdrijf of de zaken te donker inzie; hier kan ieder kind het u zeggen, dat de tot nu toe gevolgde wijs van oorlogvoeren van Oostenrijk de getrouwe spiegel is van ons regeringstelsel. Sedert tien jaren, tien jaren, ik herhaal het, is dit stelsel reeds in werking en heeft bereids een schuldenlast van meer dan 2000 millioen opeengestapeld. Het heeft alle provincien uitgeput, zich geen enkelen bondgenoot weten te verwerven, verwarring in alle takken van bestaan veroorzaakt en ons eindelijk zoover gebragt, dat men op het tegenwoordig oogenblik schier radeloos is. Alleen door den tegenwoordigen weg zoo spoedig mogelijk te verlaten, zou ons vaderland van den ondergang gered kunnen worden. Alle provincien moeten zelfstandig gemaakt worden; eene bondsconstitutie, op de meest liberale wijze geschoeid, moet ingevoerd en het bestuur van alle gehate personen gezuiverd worden; — geschiedt dit niet, dan is het niet te voorzien wat het einde zijn zal. Ongelukkigerwijze is er iets tusschen beiden gekomen, dat de verwezenlijking dezer wenschen voor onbepaalden tijd zal verschuiven. Men verneemt namelijk, dat de Keizer niet, gelijk ik onlangs meldde, te Laxenburg is aangekomen, maar te Grätz ziek ligt, werwaarts gisteren de beide lijfartsen door den telegraaf ontboden zijn; ook de Keizerin, de aartshertogen *Albrecht* en *Reinier* bevonden zich sedert gisteren aan het ziekbed van *Frans Jozeff*. Reeds gedurende den veldslag aan de Mincio heeft de Keizer, naar men zegt, aanvallen van flaauwte gehad, zoodat het hem onmogelijk was den afloop van den strijd af te wachten en hij het slagveld reeds vroeger moest verlaten. Hij is tweemalen onder hevige zenuwtoevallen van zijn paard gevallen, en sedert hebben zich epileptische toevallen, de erfelijke kwaal der familie en waarvan hij tot dusverre bevrijd was gebleven, geopenbaard. Deze aanvallen herhaalden zich steeds, weshalve men genoodzaakt was hem bij kleine dagreizen te transporteren. Zij namen zoozeer de overhand, dat men te Grätz moest ophouden. De toestand van Z M. moet zorgbarend zijn

ITALIE.

Telkens verneemt men nieuwe bijzonderheden aangaande de gruwelen, door de pausselijke troepen te Perugia gepleegd. Zoo hebben deze bij eene modiste acht werksters gedood, benevens een kind, dat op de knieën geknield hun om genade bad. In een ander huis, bewoond door zekeren *Lagarini* hebben zij de huisvrouw, de schoonmoeder en een kind om hals gebragt. Bij een tabaks handelaar zijn zij binnengedrongen en bragten aldaar eene vrouw, welke op het ziekbed lag, met de bajonet om het leven.

En dit zijn nog niet alle gruwelen, die zij gepleegd hebben!

In een ander schrijven wordt het volgende gemeld:

Nadat de Zwitsers den hun toegezonden parlementair schandelijk vermoord, de stadspoorten nedergeschoten en bij hunne intrede in Perugia een aantal personen gedood en een groot aantal gekwetst hadden, verdeelden zij zich bij kleine hoopen, die zich aan de grootste gruweldaden schuldig maakten. Het Benedictijner klooster werd opengebroken en de kas gestolen, waarin zich 80.000 francs bevond. De familien *Temperini*, *Santarelli*, *Tabacono* en *Belzuni* zagen bijna al hare leden, zelfs de kinderen en vrouwen, onder de moordende hand der Zwitsers vallen, die daarna de in die huizen aanwezige geldswaarden en kostbaarheden roofden. In het Hôtel de France werd de hospes, de heer *Storti*, diens vrouw, hunne dochter en een bediende doodgeschoten. De heer *Parkins*, een Amerikaan, die zich met zijne familie in dat hotel bevond en getuige van dat moordtooneel was, slaagde er in langs een geheimen trap te ontkomen en zich in een klein hok schuil te houden, waar dit gezin veertien uren in doodelijken angst doorbragt. Toen zij het eindelijk waagden te voorschijn te komen, bespeurden zij weldra, dat al hunne koffers opengebroken waren en dat de Zwitsers hun voor eene waarde van 24000 francs aan geld en kostbaarheden ontroofd hadden. De heer *Stockton*, de Amerikaansche gezant, heeft dientengevolge bereids een beklag bij de pauselijke regering ingeleverd. Toen het moorden en plunderen eindelijk ophield, werden de ingezetenen gedwongen, om twee avonden te illumineren, de Zwitsers op ruime schaal te onthalen en hun eene som van 500.000 francs uit te betalen.

De buitensporigheden, door de Zwitsers te Perugia bedreven, beginnen dan ook reeds bittere vruchten voor den H. Stoel te dragen. Zoo heeft de provisionele junta te Bologna eene proclamatie bekend gemaakt, waarin alle jonge lieden, die zich onder de banier van de Italiaansche onafhankelijkheid geschaard hebben, worden teruggeroepen, omdat, zegt de proclamatie, indien het een pligt is tot bevrijding des vaderlands de wapenen op te vatten, het grooter pligt is zijne eigene haardsteden te verdedigen.

In Piemont en Toskane is de verontwaardiging zoo groot, dat zelfs de geestelijken het gebeurde openlijk afkeuren.

— Men verneemt, dat de veldmaarschalk *Hess*, die in den slag te Solferino de Sardiniers gemakkelijker dacht te overwinnen dan de Franschen, tegenover de divisie *Fanti* den generaal *Schlick* had gesteld, welke laatste van zijn kant de generaals *Benedek* en *Urban* onder zijne bevelen had. De moed, door dit Oostenrijksche keurkorps aan den dag gelegd, was buitengewoon groot, en de Sardiniers hebben er ten slotte alleen door behulp van eene charge met de bajonet, in kunnen slagen de kans ten hunnen voordeele te doen overslaan. Bij die charge zijn de kolonels van hunne paarden gesprongen en hebben als gemeene soldaten met het geweer in de hand daaraan deelgenomen. Vandaar dat van de vier kolonels drie gesneuveld zijn en een zwaar gekwetst werd.

ASSEN, 5 Julij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, 7 Julij. De heer Mr. *G. Diephuis*, Inspecteur van het lager onderwijs te Groningen, is benoemd tot Hoogleeraar in de Regten te Groningen.

Amsterdam. Maandag, 4 Julij. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{5}{8}$ percent. dito 4 pCt. 95 percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. $102\frac{1}{8}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $61\frac{3}{4}$.

Granen en Zaden.

Koolzaad lager; op September f 345. — Raapolie lager; op zes weken f $35\frac{1}{2}$. — Garst lager. — Graanmarkt overigens onveranderd.

De heer *Juta*, onlangs tot majoor benoemd, is als kommandant over het alhier in garnizoen liggend detachement infanterie vervangen door den kapitein *Potgieter van Laar*.

— Gisteren zijn de miliciens van de ligtingen van 1856 en 1857 uit deze Provincie alhier aangekomen, en te vijf uur des middags door den heer Commissaris des Konings aan de militaire autoriteiten overgegeven.

— Bij Koninklijk besluit van 30 Junij 1859, no. 61, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Ruinen c. a. de heer mr. A. J. *van Deinse*, thans ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen te Heurne.

* **Zuidvelde,** 5 Julij. Gisteren middag omstreeks één uur barstte hier en in deomstreken een geweldig onweder los. 't Bijzondere lag niet zoo zeer in hevige donderslagen, dan wel in ontzettenden regen, gepaard met hagel. Of 't eene waterhoos geweest zij of eene wolkbreuk weten we niet, maar genoeg, dat we hier voor geruimen tijd eenen overvloedigen regen hebben die de bijna verdorde tuin- en veldvruchten wederom doet herleven en den verderen groei zal doen bevorderen.

Te Norg heeft het zoo geregend, dat voor zeker huis wagenplanken een aanmerkelijk einde zijn weggedreven. In sommige huizen en schaaphokken stond het water een voet hoog.

Van ongelukken hebben we niets gehoord.

* **De Wijk**, 5 Julij. Gisteren voormiddag omstreeks half twaalf, wordt er eensklaps een felle bliksemstraal gezien, nadat het reeds een half uur onweêr was geweest, die zoo zigtbaar naar beneden ging, dat men algemeen dadelijk vermoedde, dat dezelve hier of elders schade of ongeluk zoude aanrigten; dit bleek dan ook spoedig het geval te zijn, aangezien drie koeijen van de erven *Meeuwes Snoeken*, (onlangs overleden) waren doodgeslagen.

Ooggetuigen van dit geval verhalen, dat de acht koeijen en twee paarden, welke in het stuk land liepen, waar het ongeluk is voorgevallen, onder of althans onmiddellijk in de nabijheid van drie lindeboomen, in bedoeld stuk land staande, zich bevonden hadden, en dat toen de slag gevallen was vijf koeijen oogenblikkelijk zich van daar hadden verwijderd, waarvan één zeer onrustig was geweest en blijkbaar teekenen gaf, dat zij getroffen was, terwijl de drie overigen op de plaats dood bleven liggen, aan welke niets te bespeuren was dan eenige verschroeijingen van het haar op de huid; de vierde schijnt op dit oogenblik weer hersteld te zijn, althans is er uitwendig niets aan te bespeuren, de gedooden lagen onmiddellijk naast elkander, terwijl aan de boomen waaronder zij lagen slechts eenige schavingen in den bast waar te nemen zijn.

* **Smilde,** 6 Julij Tot aanvulling van 't berigt betreffende de regeling der tractementen van de onderwijzers alhier, en voorkomende in deze courant van den Junij ll. dient, dat onder de daar genoemde sommen o is begrepen het voordeel op de schoolbehoeften, maar n dat der avondschool; dat de vier vacantie weken wegv ien en de onderwijzers dus verpligt zijn 't geheele ja door school te houden, en in plaats van 10 lessen week a 2 uur, 11 a 2 en een half uur. Met Janua 1860 zal dit een en ander in werking komen.

* Terwijl *H. Struik* gisteren bezig was met het gew in de school te Hoogersmilde te verwen, schuift de ladd waarop hij staat uit en hij stort naar beneden, met gevolg, dat men eerst voor zijn leven vreesde. beide beenen schijnen hem verlamd te zijn en inwend moet hij zich in de borst vrij wat bezeerd hebben. Hed morgen was het redelijk wel met hem.

ZOMERVERGADERING DER PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE.

5 Julij 1859.

Te ruim elf uur opent de heer Commissaris des Koning de vergadering en benoemt twee commissien, ten einde de geloofsbrieven der herbenoemde leden en van het nieuw benoemde lid Mr. *J. Oldenbendringh* te onderzoeken.

Tot onderzoek der geloofsbrieven van de leden uit het kiesdistrikt Assen werden benoemd de heeren *R. van Echten van Holthe*, *Slingenberg* en *H. J. Carsten* en van die der leden uit het kiesdistrict Hoogevee de heeren J. *Oosting*, A *Homan* en *Nijenhuis*, worden de zitting voor eenigen tijd geschorst.

Na wederopening der zitting brengen de gezegde com missien, bij monde van de heeren *Slingenberg* en *Oosting* rapport uit en adviseren tot toelating van alle de be noemden.

Dienovereenkomstig wordt besloten, en de herbenoemde leden benevens het nieuwbenoemde lid worden binnengeleid, leggen de vereischte eeden af en nemen zitting.

Alle leden zijn alsnu tegenwoordig.

Er wordt hierop overgegaan tot het trekken der A deelingen.

De Voorzitter deelt mede, dat de presentie-lijst, van Gedeputeerde Staten ter inzage der leden voorligt.

Het verslag van Ged. Staten aan de Staten over 1858 hetwelk reeds aan de leden is rondgedeeld, wordt voo informatie aangenomen.

Opvolgelijk worden gelezen en voor informatie aange nomen:

a. een door den Minister van Binn. zaken medegedeeld staat der geraamde kosten van het Provinciaal bestuur i dit gewest over 1859, voor zoo ver het Rijksbestuur i welke door den Koning zijn goedgekeurd en op de be grooting van de Rijksuitgaven gebragt.

b. eene mededeeling van Ged. St. dat het in de zittin gen van 8 Julij en 5 Nov. j. l. vastgestelde *Reglement voo het veenschap Odoorn* door den Koning is goedgekeurd.

c. een door Ged. St. medegedeeld Kon. besluit van 25 Nov. j. l. no. 52, houdende goedkeuring van het besluit der Staten van 5 Nov. j. l om aan de Prov. begrooting voor 1859 een post toe te voegen voor het geval van toepassing van art. 36 der wet op het lager onderwijs.

d. een door Ged St. medegedeeld Kon. besluit, houdend goedkeuring van het besluit der Staten, waarbij aan elk der pachters van tollen op den Prov. weg van Assen naar de Hilte een afslag van f 25// op de pachtpenningen i verleend.

e. een door Ged. St. medegedeeld Kon. besluit waarbij goedgekeurd is het door de Staten vastgesteld Reglement op de Hoofd- en Beilervaarten en het tarief van regten, voor het gebruik der Hoofdvaart te heffen.

f. een door Ged. St. medegedeeld Kon. besluit, houdend goedkeuring van het besluit, der Staten van 5 Nov. 1858 no. 4., waarbij is besloten tot af en overschrijving eener som van f 115// op de Provinciale begrooting voor 1858.

g, Een door dezelfden medegedeeld Kon besluit, waarbij goedgekeurd is het door de Staten vastgesteld Regle-

ment op de uitoefening der jagt en visscherij in deze Provincie.

Een door Ged. Staten overgelegd geregtelijk exploit, waarbij de Provincie is gesommeerd, om binnen 14 dagen aan de Drentsche Kanaal-Maatsch. te voldoen f 30 000 wegens achterschallige jaarlijksche subsidien, alsnog aan de Maatschappij zullende verschuldigd zijn, is ter visie der leden gelegd. om donderdag aan de orde te worden gesteld.

Gelijk besluit is genomen ten aanzien van eene missive van Ged. St., houdende kennisgeving van de door hen gedane benoeming van opzigters bij den Prov. Waterstaat voor het jaar 1859, met voorstel tot goedkeuring van eene verleende tractements-verhooging aan den opzigter *Broeksma* van f 150″ en tot beschikbaarstelling van de voor die verhooging benoodigde gelden.

Ged. St. leggen over de rekening wegens de enkel Provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1857. In handen eener Commissie, bestaande uit de heeren *Alingh, A. Homan, de Milly, Slingenberg* en *W. L. Tonckens.*

De overgelegde concept-begrooting der enkel Prov. en huishoud. inkomsten en uitgaven voor de dienst van 1860 wordt gesteld in handen eener Commissie, bestaande uit de heeren *Meursing, J. T. Homan, J. L. Tonckens, L. Carsten* en *v. Hollthe tot Echten.*

In handen derzelfde Commissie wordt gesteld de concept-begrooting der kosten van het Provinciaal bestuur, voor zooveel het Rijksbestuur is, voor de dienst van 1860.

Wordt overgelegd de rekening wegens de administratie der kas ad pios usus over 1857 In handen der hierboven genoemde Commissie van de heeren *Alingh* enz.

Zijn gesteld in handen van eene Commissie, bestaande uit de heeren *Sluis C. W. E. Kymmell, Willinge, Nijenhuis* en *Hellinga Tonckens* verschillende door Ged. Staten overgelegde stukken, betreffende een verzoek van het gemeente-bestuur van Peize, dat art. 36 der wet op het onderwijs op die gemeente toepasselijk moge worden verklaard, met opzigt tot de wijze van voorziening in de kosten voor een te bouwen nieuw schoollocaal, en mitsdien in hetgeen de krachten der gemeente te boven gaat door het Rijk en de Provincie ieder voor de helft worde voorzien.

Opvolgelijk zijn gelezen en ter visie der leden gelegd om Donderdag aan de orde te worden gesteld:

I Een adres van Burg. en Weth. te Smilde, daarbij voor die gemeente de toekenning verzoekende uit de kas ad pios usus van een jaarlijksch subsidie van f 1000—″ tot gedeeltelijke voorziening in de kosten van haar lager onderwijs. Ged. Staten geven te kennen, dat art. 36 der wet op het onderwijs dat gedeelte der kosten van de inrigting daarvan, dat de krachten der gemeenten te boven gaat, voor de helft brengt ten laste van het Rijk. voor de wederhelft ten laste der Provincie, dat het onzeker is, of dat art. in deze Provincie toepassing zal vinden, en, zal het dat, dan eene toekenning van de gevraagde tegemoetkoming tot bezwaar der kas ad pios usus het zou ontlasten, die naar de wet den last moeten dragen Zij stellen daarom voor, afwijzend op het adres te beschikken.

II. Eene missive van Ged St., daarbij overleggende een contract, door hen nader aangegaan met Provisoren van het krankzinnigengesticht te Zutphen nopens de opneming en verpleging in dat gesticht van nog tien behoeftige krankzinnigen uit Drenthe boven het getal, waaromtrent in 1838 bij contract is overeengekomen.

III. Eene missive van Ged. Staten, daarbij de goedkeuring der Staten verzoekende op de door hen met overschrijding van den betrekkelijken begrootingspost ten name van den aannemer *J. Arntz* te Millingen gedane betalingen ter som van f 12971 95½, wegens kosten van vernieuwing der bevloering van het gedeelte van den Provinciale weg van Assen naar de Hilte, hetwelk gelegen is tusschen het Fheebrugje en de Duurserbrug.

IV. Eene missive van dezelfden, houdende voordragt tot het doen eener geldleening van f 25 000 tot dekking van een te kort op de inkomsten benoodigd tot bestrijding der uitgaven vermeld in de Prov. huish. begrooting over de dienst van 1860

V. Eene voordragt van Ged. St., om, bij wijze van af- en overschrijving de post, voorkomende onder art. 19 van Hoofdst. VIII der Prov. begrooting voor 1858 met f 100—″ aan te vullen.

VI. Een voorstel van dezelfden, om te worden gemagtigd tot het uitgeven van de nog niet geplaatste 52 aandeelen van de bij besluit der Staten van 18 Julij 1856 geautoriseerde geldleening van f 124.000, ieder groot f 1000—″, tegen eene rente van 4½ ten honderd à pari uit te geven.

VII. Een geinstrueerd adres van het bestuur der gem. Gasselte om subsidie voor den aanleg van een kunstweg van Gasselte over Gasse ternijeveen naar Stadskanaal Het plan is den weg aan te leggen op eene breedte van 10 tot minstens 8 ellen en de bevloering te maken ter breedte van 3 ellen. De kosten zijn, voor zooveel de weg over Drenthsch terrtoir loopt, geraamd op f 55 622 40. Ged. Staten zijn van oordeel, dat de verbinding, die door dezen kunstweg zal worden aangebragt, van genoegzaam belang is, om daarvoor een Provinciaal subsidie van 30 pCt te verleenen, waartoe zij, onder eenige voorwaarden adviseren.

VIII. Een voorstel tot wijziging van de begrootingen der kas ad pios usus over de diensten van 1858 en 1859.

IX. Een adres van veen- en grondeigenaren en schippers te Smilde, verzoekende, dat maatregelen mogen worden genomen, ten einde door opmaling van water uit het Punterdiep langs het Noord-Willemskanaal door middel van stoomwerktuigen eene duurzame voeding worde verkregen van het bovenpand der Drentsche Hoofdvaart. Ged. Staten geven te kennen, dat er over dit punt onderhandelingen met het bestuur der Noord-Willemskanaalmaatschappij worden gevoerd, die nog niet zijn afgeloopen, en mitsdien adviserende, om aan hen bedoeld adres te renvoijeren.

X. Een geinstrueerd adres van den heer Mr. *J. D Dibbits*, burgemeester van Borger, om eene subsidie van 40 pCt. der kosten te bekomen voor den aanleg van een kunstweg van verbrijzelde keijen van Borger naar Rolde De adressant geeft te kennen, dat de gemeenten Borger en Rolde niet bij magte zijn de kosten, aan den aanleg verbonden. te betalen; dat hij daarom, daartoe door het kapitaal van andere particulieren bijgestaan, hoopt te doen, wat genoemde gemeenten niet kunnen doen, en zoo in eene sedert lang gevoelde behoefte te voorzien. De weg zal eene lengte hebben van 11 710 ellen; de aardebaan is geprojecteerd op eene breedte van 8 ellen, de bevloering op 3 ellen, ter dikte van 20 duim. De kosten zijn berekend op f 73287.78 of f 6 40 per strekkende el. Ged. Staten erkennen met de betrokken gemeentebesturen het belang van dezen weg voor de Provincie, doch meenen dat er geene termen bestaan, om daaraan een hooger subsidie dan van 30 pCt. te verleenen.

XI. Ged. St. leggen over een geinstrueerd adres van de wed. *L. Fledderus* te Smilde, omtrent de Pieter Hummelenbrug aldaar; de adressante biedt aan, om die brug, die reeds tot zoovele bemoeijingen aanleiding heeft gegeven, aan de provincie in eigendom over te dragen, tegen eene vergoeding van f 175—″ en onder voorwaarde, dat 1o. op dezelfde plaats eene brug blijve en 2o. de bewoner van het huis, thans door adressante bewoond, steeds zij brugophaler. Ged. Staten adviseren, om dit aanbod aan te nemen, onder de eerste voorwaarde, doch met afwijzing van de tweede voorwaarde, als waaraan geen gevolg kan worden gegeven.

XII. Een geinstrueerd adres van kerkmeesters der Israëlitische gemeente te Smilde om een subsidie van f 672,63 uit de kas ad. pios usus tot aflossing van gelden op interest genomen voor de verbouwing hunner synagoge en schoolmeesters woning. Bij onderzoek is het niet gebleken en adressanten hebben ook niet aangetoond, dat de gemelde schulden werkelijk door de bedoelde verbouwing zijn ontstaan. Daar de zaak in denzelfden staat is als toen door de Staten bij besluit van 12 Julij 1853 no. 3 op eene vroegere aanvrage afwijzend is beschikt, adviseren Ged. St. alsnu tot gelijke afwijzing.

XIII. Eene missive van Ged. Staten, daarbij, met overlegging van eene door hen vastgestelde nieuwe instructie voor den ontvanger der regten voor het gebruik der Drentsche Hoofdvaart te heffen, tevens administrateur van de kas ad pios usus te Smilde, voorstellende, om de bestaande instructie, die noodzakelijk verandering behoeft tengevolge van het nieuwe Reglement op de Hoofd- en Beilervaarten en van het nieuwe tarief, in te trekken.

XIV. Eene missive van denzelfden, daarbij verslag doende op het bij besluit van 8 Julij 1858 no. 9 aan hen gerenvoijeerd rekwest van *Harm Stoffers Wever*, schutmeester van het Molenwijkschut te Smilde, om afslag van pachtpenningen over 1857 en 1858 ter zake van den lagen waterstand. Ged. Staten geven in overweging, om den pachter eene som van f 50,00 kwijt te schelden.

XV. Een adres van den veearts *H. Mos* te Assen, verzoekende eene jaarlijksche subsidie van f 100″ gedurende vier jaren uit de Prov. fondsen voor de kosten van opleiding van zijn zoon *Jan Mos* tot veearts aan de veeartsenijkundige school te Utrecht. Ged. Staten geven te kennen, dat slechts weinig jongelieden zich aan het vak der veeartsenijkunde toewijden, zoodat ongetwijfeld weldra gebrek aan bekwame veeartsen zal ontstaan; dat zij het daarom van belang achten voor den landbouw, dat de opleiding van jongelieden tot de betrekking van veearts, waaraan vrij aanmerkelijke kosten zijn verbonden. door ondersteuning uit Prov. fondsen worde aangemoedigd. Zij adviseren, daarom, om het verzoek in te willigen, onder voorwaarde, dat de adressant zich verbinde, om, indien de studien van zijn zoon niet met goed gevolg mogten volbragt worden. of zoo zijn zoon zich niet als veearts in de Provincie mogt vestigen, of zich als zoodanig gevestigd hebbende, de Provincie met der woon mogt verlaten, de als subsidie ontvangene gelden aan de Provincie terug te geven.

In handen eener Commissie, bestaande uit de heeren *van Echten van Hollthe Oosting, Caspers, Pelinck* en *vander Vlies*, wordt gesteld een adres van de heeren *H. J. Carsten* te Hoogeveen en *A. Roelink* en *J. Theunissen*, beide wonende te Meppel, om eene subsidie van f 25,000 te bekomen voor de kosten van aanleg van een kanaal van Hoogeveen langs Dalen naar Coevorden, met een zijtak naar de ten Oosten van Dalen gelegen Ossehaarsche, Dalerveensche. Schoone beeker en verdere veenen. De kosten van dit kanaal. tot daarstelling waarvan door de adressanten concessie is aangevraagd. zijn globaal geraamd op f 350,000, ter bestrijding waarvan de adressanten te kennen geven. aanzienlijke bijdragen van de belanghebbende gemeenten, van het Rijk en van de Provincie te behoeven, terwijl zij zich voorstellen in het meerder benoodigde te voorzien, door de oprigting, na daartoe bekomene magtiging, van eene Maatschappij, waaraan zij alsdan de concessie wenschen over te dragen. Van het Rijk is eene subsidie van f150,000 gevraagd. Ged. Stat. dat, zullen de adressanten in hun voornemen slagen, zij allezins ondersteuning behoeven en dat de Provincie belang heeft bij de uitvoering van het voorgenomen werk, waardoor tusschen 't westelijk en zuidoostelijk gedeelte van dit gewest eene gemeenschap te water wordt verkregen en uitgestrekte veenen en gronden, in verschillende gemeenten gelegen tot cultuur zullen worden gebragt, al hetwelk wel opweegt tegen het geldelijke offer, dat van de Provincie als subsidie wordt gevraagd. Zij adviseren dus tot toewijzing.

Niets meer aan de orde zijnde, verdaagt de voorzitter de vergadering tot morgen namiddag te een uur.

Vergadering van 6 Julij 1859

Te ruim één uur opent de voorzitter de vergadering; alle leden zijn tegenwoordig.

De notulen van het verhandelde in de vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Wordt gelezen eene missive van Ged. St., daarbij te kennen gevende, dat bij een onderzoek, ingesteld naar aanleiding van een klagt van Ged. Staten van Overijssel, is gebleken, dat de sluis bij *Jan de Goede* tusschen Leenderess en Meppel in zoo slechten toestand verkeert, dat daardoor veel water naar Overijssel stroomt tot groot ongerief van een gedeelte dier Provincie, dat de zoogenaamde participanten de onderhoudpligtigen in dezen, ongenegen zijn, om de noodige voorzieningen te nemen, dat ook het sluisje in de Nijeveensche grift bij den Rijksstraatweg niet waterkeerend is, weshalve zij op grond van art. 137 der Prov. met, voorstellen. om, wanneer binnen een bepaalden tijd de twee bovenbedoelde sluizen niet in een goeden staat ter beoordeeling van Ged. Saten zijn gebragt, hen te magtigen, de twee wateren af te dammen, tot dat de sluizen hersteld zijn. Ter visie ed morgen aan de orde.

Alsnu brengen de volgende Commissien verslag uit:

a. die voor de begrooting van de kosten van het Prov. bestuur voor zoo ver het Rijksbestuur is, bij monde van den heer *L. Carsten.*

b. die voor de begrooting van de enkel Provinciale en huishoudelijke inkomsten, bij monde van denzelfden.

c. die voor de rekening van de enkel Prov. en huish. inkomsten en uitgaven voor 1857, bij monde van den heer *Slingenberg*, en.

d. die voor de rekening van den administrateur der kas ad pios usus. voor 1857 bij monde van denzelfden.

Geene der commissien heeft aanmerkingen en zij advisen alle tot vaststelling der in hare handen gestelde begrootingen en rekeningen.

Alle worden ter visie gelegd en morgen aan de orde gesteld.

De Commissie voor het adres van het gemeentebestuur van Peize brengt rapport uit bij monde van den heer *Sluis.* De Commissie deelt als slotsom harer overwegingen het volgende mede:

De wet van 13 Augustus 1857 (Staatsblad no. 103) brengt al de kosten van het onderwijs, ten laste der burgelijke gemeenten, voor zoo ver die niet komen ten laste van anderen of op andere wijze worden gevonden.

Dat voor zoo ver in art. 31 der wet vermeld, ontlast de gemeenten in Drenthe alleen voor de hier en daar bestaande kosterijgoederen, wier opkomsten alsmede tot bekostiging van het openbaar onderwijs bestemd en dienende zijn aan te merken.

Gij alle weet, mijne heeren! dat de onderwijs wet in zoover een groot bezwaar op de gemeenten legt, wier financien toch reeds in de laatste jaren door vermeerdering van uitgaven zijn gedrukt.

Heeren Ged. Staten hebben dit bezwaar bij de invoering der wet zoo zeer gevoeld, dat zij zich verpligt hebben geacht al dadelijk de aandacht der regering daarop te vestigen. Hun betrekkelijk schrijven is onder de overgelegde stukken, en wij kunnen niet beter doen dan daaraan te verwijzen.

Wij deelen geheel hun gevoelen, dat schoolgeld heffing en de toepassing van art. 36, de beide hulpmiddels der wet om aan het bezwaar der gemeenten te gemoet te komen, de verwachte hulp niet zullen aanbrengen, de schoolgeldheffing had ook onder de vorige wet ten behoeve der gemeenten reeds plaats en het bedrag der heffing kan zonder gevaar voor 't onderwijs zelf niet worden verhoogd; het bezwaar overigeds der wet werkt zoo algemeen dat art. 36 vrij algemeen in Drenthe zou moeten worden toegepast, zoo dit hulpmiddel redding zou aanbrengen. En behalve dat zeker dit artikel voor een algemeene toepassing niet geschreven is, zou zoodanige toepassing den last der gemeenten op de provincie overbrengen.

De regering onderscheidt in de toepassing van art. 36 zóó, dat die bepaling voor gewone en ook alleen voor buitengewone omstandigheden, of liever voor gewone en buitengewone uitgaven zal kunnen plaats hebben. En zij wil er uwe aandacht op gevestigd hebben dat hier alleen voor buitengewone behoefte de hulp van het Rijk en van de Provincie wordt ingeroepen.

Dit meent uwe Commissie te mogen aannemen: zal er in Drenthe geene andere toepassing van art. 36 plaats vinden, dan tot door het Rijk en de Provincie doen dragen van een deel der kosten van het stichten van nieuwe gebouwen voor het onderwijs benoodigd. of van groote herstellingen daaraan, de provincie zal in dat geval haar aandeel kunnen dragen, zonder dat haar dit op den duur te veel bezwaart.

Maar zij stuit op het ook door uwe Gedeputeerden aan de Regering reeds geopperd bezwaar, dat toch in ieder bijzonder geval de vraag moet worden gesteld, of door de uitgaven voor het werk, dat de hulpvragende gemeente wenscht te ondernemen, die gemeente te zwaar zou worden gedrukt, en dat men daarbij moeijelijk anders dan vergelijkenderwijs kan te werk gaan.

Zij deelt geheel het gevoelen van Gedeputeerde Staten, dat de hier gestelde vraag in dien zin beantwoord wordende, moeijelijk voor eene gunstige beantwoording vatbaar is.

Immers de gemeente Peize is eene der vier gemeenten in Drenthe, die geene schulden hebben ten gevolge van geldleeningen; zij had tot voor weinig tijds toe slechts een hoofdelijken omslag van f 500, en met het oog op de inrigting van haar lager onderwijs heeft zij dien gebragt tot een hooger bedrag dan van f 1200.

Daarbij komt, zij heeft bij eene bevolking van ruim 1300 zielen slechts ééne school ten haren laste; geene enkele Drentsche gemeente staat in dit opzigt met haar gelijk.

En schoon nu al het verhoogd bedrag van den hoofdelijken omslag voor de kosten der inrigting van 't lager onderwijs naar de nieuwe wet niet geheel zal voldoen, schoon ook al de ingezetenen van Peize over 't algemeen niet onder de welvarendste van dit gewest te noemen zijn, zoo is toch die gemeente in opzigt tot de inrigting van haar onderwijs financieel in bijzonder gunstige omstandigheden, terwijl in 't algemeen de financiële huishouding dier gemeente in even gunstige omstandigheden verkeert.

Dit alles leidt ons tot het besluit, om u te raden: voor uwe gevoelen te kennen te geven. dat de Staten van Drenthe zich vereenigen met de door hunne Gedeputeerden uitgedrukte meening. dat de gemeente Peize niet valt in de toepassing van art. 36 der wet.

Ter visie en morgen aan de orde.

De Commissie voor het verzoek van den heer *Carsten c.s*, om eene subsidie voor een kanaal van Hoogeveen naar Coevorden brengt rapport uit bij monde van den heer *Pelinck*. De Commissie beaamt geheel het gevoelen van Ged. St., dat de Provincie belang heeft bij de uitvoering van 't voorgenomen werk; om echter te beoordeelen of dat belang tegen het gevraagde geldelijk offer opweegt, is het haar wenschelijk voorgekomen, dat de vergadering bekend worde gemaakt met de adressen en de aanvrage om concessie. Zij stelt daarom voor de stukken aan Ged St. te renvoijeren, ten einde de Staten met evengenoemde adressen en aanvrage om concessie, die bij hen zouden zijn ingekomen, bekend te maken.

Ter visie en morgen aan de orde

Alsnu wordt overgegaan tot de verkiezing van leden van Ged. Staten. die allen zijn afgetreden zoowel tengevolge periodieke aftreding als tengevolge aftreding als leden der Staten

Bij vier verschillende stemmingen worden allen met groote meerderheid van stemmen herbenoemd, als Jhr R. A. *van Echten van Holthe* met 34 stemmen: de heer *H. J. Carsten* bekwam 1 stem; de heer Mr. *H. H. A. Sluis* met 31 stemmen; de heer *Pelinck* bekwam 1, de heer *A. Homan* 2 stemmen en 1 blanco briefje: de heer J. A *Meursing* met 32 stemmen, de heeren *Nijenhuis* en *van der Vlies* bekwamen ieder 1 stem en 1 blanco briefje; de heer Mr. W. *Aling* met 31 stemmen; de heeren *A. Homan* en *Pelinck* hadden ieder 1 stem en 2 blanco briefjes.

Allen betuigden der vergadering dank voor het op nieuw in hen gesteld vertrouwen en verklaarden de benoeming aan te nemen.

Daarna werd er gestemd voor een buitengewoon lid van Ged. Staten. De heer Mr. *J. Oosting* werd als zoodanig herbenoemd met 27 stemmen; de heeren *Slingenberg* en *Pelinck* bekwamen ieder 2. de heeren *Caspers*, *Vos*, *A Homan* en *de Jonge* ieder 1 stem. De heer *Oosting* betuigde der vergadering dank voor het weder in hem gestelde vertrouwen en verklaarde volgaarne eene betrekking weder op zich te nemen, die in het afgeloopen jaar van hem geene moeite noch eenige opoffering van tijd had gevorderd.

De Voorzitter verdaagt daarop de vergadering tot morgen voormiddag te tien uur.

CORRESPONDENTIE.

Wegens plaatsgebrek kunnen wij eenige stukken en berigten niet opnemen

Advertentien.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER Vrouwe J. A. CONINCK LIEFSTING, geb JUIJNBOLL.
Assen, 3 Julij 1859

Zweeloo den 3 Julij 1859.
Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER F REDDINGIUS—RIKKERS.

Schoon-Oord, 5 Julij.
Bevallen van eene DOCHTER B. FOCKENS—DE BOER
Gelieve deze als bijzondere kennisgeving aan te merken

Vergadering

der Zendelings-Afd. Koevorden. den 10 Julij e. k te Borger. in het Logement van den heer SMIDT: na de opwekkingsrede, door Ds PELINCK ten 3 ure, in de kerk aldaar te houden.

Namens 't Bestuur,
H. VAN INGEN, Secrt.

BERGFEEST
IN DE DUINEN TE
APPELSCHA.

Op aanzoek van eenige liefhebbers gedenkt de Logementhouder FREERK VAN DEN BOSCH te Appelscha na bekomene toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur der Gemeente Ooststellingwerf, ***op DONDERDAG den 14 Julij 1859***, onder afwisseling van

VELDMUZIEK,

uit te voeren door het Muziekkorps van Assen, en

Zang,

uit te voeren door het Zanggezelschap van Appelscha te houden de navolgende VOLKSVERMAKELIJKHEDEN:

's Namiddags precies te 3 uur **MASTKLIMMERIJ**.
5 " **ZAKLOOPERIJ**
7 " **TALHOUTLOOPERIJ**.

Pannen-Fabriek
te *WORKUM*.

De ondergeteekende, bovenvermelde ***FABRIEK*** opgerigt hebbende, beveelt zich minzaam aan tot het leveren van ***gladde*** en ***roode DAKPANNEN***, alsmede ***STROEVE VLOEREN***, tot zeer billijke prijzen. puik beste wel doorgebakte kwaliteit. als ook tot het leveren van ***KALK*** en ***CEMENT***.

Workum, 29 Junij 1859.

HARMEN VISSER.
Pannen-, Estrik-, Kalk- en Cement-Fabrikant.

Mr. J. C. VAN SLOOTEN, Notaris te Veendam, zal ten verzoeke van de VOOGDEN van het Geertruid Gasthuis te Groningen, publiek op de gewone Conditiën verkoopen:

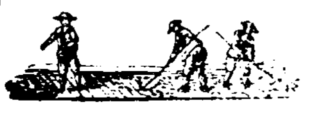

Ruim 4 bunder ***ROGGE*** en 6 bunder ***AARDAPPELEN***, alles aanwezig en op wortel staande op de landen van het Gesticht te Gieterveen, gemeente Gieten

Deze verkoop zal gehouden worden op Donderdag den 14 Julij 1859 des namiddags te 2 uur te Wildervank, nabij het huis Barenveld.

DU BARRY'S.

Revalenta Arabica

is geen medicament, maar een voedsel, dat zeer gunstig op de spijsverteringsorganen werkt, en daardoor eene menigte zieken en onpasselijkheden genezen en voorkomen kan. Er zijn voorbeelden in groote menigte, dat zij ZONDER HULP VAN MEDICIJNEN langdurige ongesteldheden genezen heeft. Duizenden hebben openlijk verklaard dat zij hunne genezing aan haar te danken hebben. Men kan ze zonder inconvenient gebruiken en de genezing volgt gewoonlijk spoedig

Zij is voor kinderen en volwassenen als ontbijt zeer aan te bevelen. Zuigelingen kunnen er mede gevoed en groot gebragt worden. Zieken kunnen geen beter dieet houden, dan zich bij de Revalenta te bepalen. Ze kan op verschillende wijze zeer smakelijk gereed gemaakt worden.

De echte Revalenta van de heeren BARRY DU BARRY en Co. 77 Regentstreet Londen wordt alleen verkocht door het Verkoophuis en deszelfs Dépots.

De prijs der ***REVALENTA*** is 87½ cts. f 2, f 3 50, f 8, f 16

Men lette er vooral op, dat iedere Bus, tot waarborg der echtheid door F. VON WINDHEIM en Co. Verkoophuis, geteekend is.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A VAN GORCUM
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr
Meppel, A JEULEN.
Noordwolde, JACOB VEENSTRA.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN
Steenwijk, K. TIMMERMANS
en in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 26 Junij—3 Julij. Ondert.: Pieter Bekelaar en Hendrikje Boer; Jan Pol en Reintje Smit. — Geh.: geene. — Geb. Geertje Zwiep geb. Botter, van z.; Hilligje Maatjes geb. Kleine. van d.; Hilligje Tiemens geb. Strijker van z.; Janna Duinkerken geb. Doldersum, van z.; Margje Profijt geb. ter Stege, van d. — Overl.: Arend Eshuis, 2 j en 7 m.; Hendrik Roelofs Klinkien; wed. Klaasje Willems Smit, 79 j.: Gerrit Huberts, 1 j. en 8 m.; Harm Koop, 1 maand.

RODEN, 1—30 Junij Geb. Elsien. d. van Johannes Busscher en J. T. Brink; Trientje, d. van B. H. Enting en H. E. Tiemes; Jantien, d. van J. H. Douwes en A. Eitens: Leentje, d. van H. Kastje en G. K. Hummel; Lawina, d. van T. J. Aalders en J J. Pel; Harm, z. van T. Krekel (wonende te Groningen.) — Geh.: Lammert K. Roede en Femmina Vos. — Overl: Jan Geerts Fonk, 11 m.

RUINEN, 1—30 Junij Geb.: Klaas, z. van A. K. Luning en M. E. Luning; Grietje, d. van H. G. Mager en R. A. Keizer; Femmechien, d. van J. F. Geuzinge en J. B. Fokken. — Overl.: J. H. Kuik ong. 23 j.; E H. Jakobs, 1½ j.

MAKKINGA, 15 Junij—1 Julij. Geb. Geertje, d. van R J. van den Berg en S. IJ. de Jong; Pieter, z. van J. J. Stuiver en L. P. Herder van Appelscha; Anna, d. van H. H. Post en E. G. Visser van Donkerbroek; Jan, z. van K. H. Dorpregter en D. J. van Dalen van Vochteloo; Wijbe z. van R. J. de Boer en A. W. Gorter van Oosterwolde; Hijlkje d. van J. J. Terpstra en T. H. de Vries van Haulerwijk; Anna, d van P. A. Bergsma en D. Offerhaus te Makkinga; Antje d van M. O. Meek en J. K, Kremer van Donkerbroek; Kornelis, z. van L. S. van Dekken en L. K. Kleijsma van Oosterwolde; Betje, d. van A. H. Tjassing en A. H. Kromkamp van Makkinga; Jelle, z. van A. H. de Boer en J. J. Zomer van Appelscha. — Geh. L. J. Hofstee en H. J. Prandinga van Haulerwijk; W. L. Bakker en S H. Kies van Haulerwijk. — Overl. W. H. Miedema 52 j. van Haulerwijk; Blijke Klazes Sikkema 47 j. te Vochtelo: Martje Frans v. d. Veen 36 j. te Donkerbroek.

MARKTBERIGTEN.

Heerenveen, 2 Julij. Rogge f 0.00 a f 0.00. Boekweit f 5.50 a f 5.80 Boter per ¼ vat f 39.00.

Steenwijk, 4 Julij. Rogge f 6.75 a f 0 00. — Boekweit f 5.50 a f 00.0. Boter per ⅛ v. f 16.00 a 16.50.

Oldemarkt, 2 Julij. Boter per ⅛ vat f 18,75.

Noordwolde, 30 Junij. Rogge f 5.80 a 6.40. — Boekweit f 4.50 a 5.20. — Boter f 0.70 a 0.78 het Ned. pd.

Coevorden, 4 Julij. Rogge f 5.50 a f 6.00. Boekweit f 4.25 a f 4.70. Boter per ned. pd. f 0.60.

OOSTERWOLDE, 6 Julij. Rogge f 6.00 tot f 6.50. — Zandboekweit f 0.00 a f 0.00. — Veenboekweit f 4.30 a f 4.45.

HOOGEVEEN, 5 Julij. Rogge: hoogste f 6,50, laagste f 6,30. Boekweit hoogste f 5,00, laagste f 4,50. — Haver, hoogste f 0,00, laagste f 0,00. Boter per Ned. pd. hoogste f 0.90, laagste f 0.80; per ¼ vat hoogste f 36.00, laagste f 32—. — Roggebrood 6 Ned. ponden f 0,45.

Groningen, 5 Julij.

Tarwe, 1858,	70 ₰	f 7-40	Gerst, N.Winter	54 ₰	f 3-60
—— Oml.	72	- 7-80	—— dito	56	- 3-90
—— dito	74	- 8-20	—— Zomer	56	- 3-80
—— Old.	70	- 7-20	—— Knobbe	60	- 4-25
—— dito	72	- 7-60	Boekweit, Zand	62	- 4-15
			—— dito	64	- 4-55
Rogge, N. Inl.	66	- 6-35	—— N.Zwarte	64	- 4-35
—— dito	68	5-65	—— Veen	64	- 4-25
—— dito	70	- 5-95			
			Paardeboonen N.		f 6-75 a 7-75
Haver, dikke	40	- 3-60	Groene Erwt.		- 0-00 a 0-00
—— dito	42	- 3-80	Graauwe dito		-00-00a00-00
—— Voer	36	- 3-15	Koolzaad 1858		-00-00a00-00
—— dito	40	- 3-55	Gort, grove		- 6-75 a 7-00
—— Zwarte	36	- 2-90	—— parel		- 9-00a10-00
—— dito	38	- 3-10	Olie, raap p. v.		-33-00a00-00
			Boter, 1e soort.		-30-00a00-00
			—— 2e »		-28-00a00-00

Tarwe, Rogge en Boekweit met geringen kooplust niet dan lager te plaatsen. — Gerst mede niet driftiger. — Zware dikke Haver prijshoudend; ligte soorten bijna zonder koopers; blanke Voerhaver iets lager, Zwarte prijshoudend. — Boonen hooger verkocht. — Gort stil. — Aveelzaad in de beste soorten iets hooger verkocht, mindere traag.

AMSTERDAM, 4 Julij. TARWE onveranderd; 133 ₰ oude bonte Poolsche f 325; 129, 130 ₰ nieuwe dito f 307, f 312; 134 ₰ jarige Holsteinsche f 295. — ROGGE stil; 125 ₰ Pruissische f 187; 116, 117 ₰ Petersburger f 161, f 163. — GARST prijshoudend; 118 ₰ Dantziger f 190. — BOEKWEIT in een doen; 120 ₰ Holsteinsche f 18.; 119, 121 ₰ Amersfoortsche f 180, 185. — KOOLZAAD £ 1½ lager; op 9 v. Olie in Oct. £ 59; — LIJNZAAD flaauw; 111, 112 ₰ Calcutta f 305. — RAAPOLIE dadelijk en op levering flaauwer; op 6 weken f 36; Vlieg. f 34¾; 1o. September f 34¼, 34; October f 34½, ¼, Nov. f 34¾, ½; Dec. f 34¾; Mei f 36. — LIJNOLIE dadelijk traag, op levering onveranderd; op 6 weken f 33¼; Vlieg. f 32; 1o. Sept en Oct. f 32¼, Nov en Dec f 32½; — HENNEPOLIE op 6 weken f 37¼; Vliegend f 36. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 66 a f 70. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 9 a f 11.

SCHIEDAM, 2 Julij. MOUTWIJN f 14¼ per vat contant met vrij wat handel. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f 17¾ a f 18¼ per vat contant bij partij.

Veemarkten.

GRONINGEN, 4 Julij. Aan de markt was heden een ruime aanvoer van runderen en de handel willig, vooral in kalfkoeijen; prijzen waren: kalfkoeijen van f 90 tot f 110 a f 155, melkkoeijen van f 80 tot f 120 a f 140; vaalmelkten van f 70 tot f 95 a f 130; schapen ruim ter markt, doch de handel niet vlug. van varkens was de markt goed voorzien en heerschte er veel levendigheid, ouden van f 22 tot f 36 a f 40; jongen van f 4 tot f 11 a f 15.

LONDEN, 4 Julij. De aanvoer ter veemarkt bestond uit: 3310 runderen, 270 kalveren en 28900 schapen. Runderen en schapen lager, kalveren onveranderd.

238e STAATS-LOTERIJ.

Prijzen van f 100 en daarboven. 1e Klasse.

1e Lijst. No 10897 f 1500. Nos. 4258 en 10448 elk f 1000. Nos. 10223, 13569 en 13608 elk f 400. Nos. 3126 en 6617 elk f 200. Nos. 2900, 5293, 10667, 11549 en 19034 elk f 100.

2e lijst. No. 13519 f 5000. No. 8651 f 1000. No. 9167 f 400. Nos. 10185, 11758 en 12655 elk f 200. Nos. 8585 en en 12149 elk f 100.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1859

	pCt.	4 Julij.	5 Julij.		pCt.	4 Julij.	5 Julij.
Nederl W.S.	2½	$62\frac{5}{8}$	$62\frac{11}{16}$	*Polen*,			
—	3	75¼	75¼	Aand. fl 500		f 150	149¾
—	4	95	$95\frac{1}{16}$	Obl.	4	75½	75⅝
Amort. Synd.	3½		91½	*Spanje*, Obl.	1½	$30\frac{1}{16}$	30⅛
Handelm.	4½	126¾	126¼	Obligatien	3	42¾	41¾
O. I. Leening	4	94½	94½	Binnenl.	3	39⅝	$39\frac{9}{16}$
Aand. H. Spw.				Amortisable		9¼	$9\frac{3}{16}$
—— R. ——	4½			Bewijz. Coup.		4¼	$4\frac{5}{16}$
N. B.	½			*Oostenrijk*,			
Maats. Welo.				Oblig. Goll	5		
Rusland,				—— ——	4	43½	43¼
Obl Hope	5	102⅞	102¾	—— Metal.	5	43⅞	$42\frac{1}{16}$
Cert 1831/32	5	83¾		— RenteA.	5	66⅛	63⅛
Dito 1840	4	81½	82	— Nation.	5	48	46⅛
—— Stieglitz	4	81¼	81⅜	—— ——	2½	24⅜	24
—— Nieuwe	4			*Belgie*, Cert.			
—— 5e Serie	5	92¼	91½	Rothschild	2½	50	
—— 1855 6eS,	5	98	97½	*Portug.*, Obl.	3	$43\frac{1}{16}$	$42\frac{13}{16}$
—— van Ass.	6			Brazilien	5		97⅛
				Weener aandeelen	4		

4 Julij. Nationale fondsen varieerden heden weinig. Aandeelen Nederl. Handelmaatschappij waren williger; van buitenlandsche sluiten Spaansche 1½ pcts. williger; binnenlandsche 3 pcts., na eene neiging tot vooruitgang, onveranderd; de overigen waren bijna allen williger, inzonderheid de Oostenrijksche.

5 Julij. Nationale fondsen waren nagenoeg onveranderd, buitenlandsche waren algemeen flaauwer, inzonderheid Oostenrijksche, die tot merkelijk lagere prijzen aangeboden blijven.

Gedrukt bij GRATAMA *te Assen.*